

Nr 760

Av fru **Segerstedt Wiberg**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition nr 40*, med förslag till patentlag m. m.

I proposition nr 40 med förslag till patentlag m. m. ingår också ett förslag till lag om patent- och registreringsverkets besvärsavdelning. Denna är andra instans vid handläggning av patentärenden, som nu går från patentverket över besvärsavdelningen till regeringsrätten. Vid remissbehandling av det bakomliggande betänkandet framställdes från olika håll bestämda önskemål om att denna besvärsavdelning, som nu är inbyggd som en avdelning inom patentverket, d.v.s. utgör en del av ett administrativt verk, och som till yttermera visso har detta centrala verks generaldirektör som sin ordförande, skulle ges en självständig ställning såsom förvaltningsdomstol. Atskilliga ändringar i de föreslagna reglerna om avdelningen påyrkades i syfte att markera avdelningens karaktär av självständigt besvärsprövande organ.

Departementschefen har avvisat alla förslag i denna riktning med hänvisning till att det råder ovisshet om vilken ställning patentverkets besvärsavdelning kan komma att få i ett blivande nordiskt patentsystem. Bl. a. anföres, att man ej vet om den blivande gemensamma nordiska patentinstansen, som skall bli slutinstans för alla patentmål efter den nya nordiska ordningen, kommer att bli en andrainstans och sålunda ersätta den nuvarande svenska besvärsavdelningen, i den mån den handlägger patentmål. Det är naturligt att departementschefen hyste osäkerhet på denna punkt vid tiden för lagrådsremissens avgivande den 15 september 1965. Det torde emellertid numera ha klarlagts under det utredningsarbete som pågår rörande inrättande av en nordisk besvärsinstans för patentärenden att det även framgent kommer att behövas en nationell andrainstans i varje land och att den blivande nordiska instansen kommer att bli en tredjeinstans, för Sveriges del ersättande regeringsrätten.

Under sådana omständigheter har skälet för att nu undanskjuta frågan om att omforma patentverkets besvärsavdelning till en fristående andrainstans förlorat sin kraft. Fastmer framstår det som angeläget att den nationella andrainstansen verkligen blir en kvalificerad förvaltningsdomstol redan i och med den nya patentlagens ikraftträdande. Därför talar också att avdelningen är slutinstans i namnärenden.

I sammanhanget är vidare av vikt att beakta den nuvarande tredjeinstansens roll i det svenska systemet. Enligt 72 § förslaget till patentlag skall talan mot besvärsavdelningens beslut alltfört föras hos Kungl. Maj:t,

d.v.s. hos regeringsrätten. Det är emellertid uppenbarligen önskvärt, att regeringsrätten icke behöver ta befattning med patentmål som kommer att handläggas efter den nya lagens regler. Det vore olyckligt om man i Sverige skapade en begynnande nationell rättspraxis genom regeringsrätten på patentområdet, vilken senare skulle avlösas av den praxis som kommer att utbildas inom det nordiska organet. Det är därför angeläget att fullföljden till regeringsrätten av mål som går efter den nya patentlagen redan från början kan avskäras. Man utgår därvid från att den nya nordiska instansen kommer att träda i verksamhet redan innan några mål hunnit passera upp genom instanserna fram till en nuvarande nationell tredjeinstans.

Vid en sådan utveckling blir det av särskild vikt att andrainstansen verkligen fungerar såsom en domstol. Därför krävs olika ändringar i förslaget till lag om patentverkets besvärsavdelning, vilken lag bör få en annan rubrik. I första hand bör reglerna i 2 § i lagförslaget om avdelningens sammansättning ändras så, att en fast sammansättning för olika slag av mål föreskrives. Reglerna i 1 § bör vidare ändras därhän, att besvärsorganet erhåller en från patentverket helt fristående ställning, så att icke samma befattningshavare kan tjänstgöra i både första och andra instans, vilka båda ligger inom samma verk. Av betydelse är slutligen att patentbesvärsorganet får befogenhet att självt höra vittnen. Befogenheten att anställa vittnesförhör vid en annan domstol är av ringa värde. Vittnena, icke minst i så tekniskt komplicerade frågor varom här är fråga, bör höras av patentorganet självt, icke av en utomstående domstol, som i de flesta fall saknar förutsättningar att på ett effektivt sätt leda förhöret med ett vittne i tekniska patentärenden.

Under hänvisning till det anförda får jag hemställa,

att förslaget till lag om patent- och registreringsverkets besvärsavdelning måtte av riksdagen antagas med de ändringar, som ovan förordats, i syfte att omvandla avdelningen till en fristående förvaltningsdomstol samt att regeln i 72 § andra stycket förslaget till patentlag om fullföljd av talan från besvärsavdelning till Kungl. Maj:t måtte utgå ur nämnda paragraf och frågan om fullföljden från andra till tredje instans i stället provisoriskt regleras i ikraftträdande och övergångsbestämmelser i avvaktan på inrättande av den nordiska besvärsinstansen.

Stockholm den 18 oktober 1966

Ingrid Segerstedt Wiberg (fp)